

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 6.02.2019 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.1802.2017.PM

**Pan
adw. Jacek Trela
Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej**

Szanowny Panie Prezesie

Zarówno we wnioskach kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i w trakcie wizytacji jednostek penitencjarnych, ujawnił się problem udzielania widzeń adwokackich w pomieszczeniach wyposażonych w system monitoringu wizyjnego.

Zgodnie z art. 8 § 3 Kodeksu karnego wykonawczego (dalej: k.k.w.) skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą, pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem, podczas nieobecności innych osób, a rozmowy z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli. Z kolei art. 215 § 1 k.k.w. stanowi, iż tymczasowo aresztowany ma prawo do porozumiewania się z ww. podmiotami, podczas nieobecności innych osób oraz korespondencyjnie.

Przepis art. 73a k.k.w. stanowi, że zakłady karnego mogą być monitorowane przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk, niemniej jednak z zastrzeżeniem, że monitorowanie i utrwalanie dźwięku nie może obejmować informacji objętych tajemnicą spowiedzi lub tajemnicą prawnie chronioną. Choć art. 73 a § 4 k.k.w. odnosi się jedynie do informacji werbalnych (monitorowanie i utrwalanie dźwięku), to Rzecznik Praw Obywatelskich konsekwentnie prezentuje stanowisko, iż pojęcie tajemnicy adwokackiej należy rozumieć możliwie szeroko. Winna ona obejmować także materiały

przekazane przez klienta lub przedstawione klientowi przez adwokata w postaci notatek czy dokumentów, które dotyczą sprawy.

Poglądy Rzecznika podziela Centralny Zarząd Służby Więziennej. W piśmie z dnia 17 listopada 2017 r. (l. dz. BO.1693.2017.ZG), skierowanym do wszystkich Dyrektorów Okręgowych Służby Więziennej, Zastępca Dyrektora Generalnego Służby Więziennej wskazał cyt.: „Jako regułę należy przyjąć, iż widzenie osadzonego z adwokatem odbywa się w pomieszczeniu niemonitorowanym. W razie wykorzystywania pomieszczenia dla realizacji różnych czynności należy wdrożyć rozwiązania techniczne umożliwiające czasowe wyłączanie urządzeń rejestrujących lub ich ewentualne fizyczne maskowanie”.

Wyniki prowadzonych w Biurze RPO postępowań wyjaśniających dowodzą, że obrońcy, mimo informowania ich przez administrację więzienną o wyznaczeniu pomieszczenia wyposażonego w kamerę, rejestrującą obraz i dźwięk, na miejsce spotkania z osobą pozbawioną wolności, wyrażali na to zgodę.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich udzielanie widzeń adwokackich w warunkach wyżej opisanych może godzić w relację szczególnego zaufania obrońcy z jego mandantem oraz w skuteczność świadczonej pomocy prawnej. Spotkanie osoby pozbawionej wolności z adwokatem powinno odbywać się w warunkach pełnej poufności.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie proszę Pana Prezesa o przeanalizowanie przedstawionej sprawy i podjęcie odpowiednich działań, mających na celu reagowanie przez adwokatów na opisane powyżej sytuacje, godzące w prawo osoby pozbawionej wolności do obrony.

Z poważaniem
(podpis na oryginale)